

60

Jichak Schulhof

Budai misztikusok

1680 k.

Jichak Schulhof (1645/1648 k.– 1733), “Nagy gyász-ének Buda pusztulására”, 1686

Ú j a b b k i a d á s :

Shlomo J. Spitzer & Komoróczy Géza, *Héber kútforrások Magyarország és a magyarországi zsidóság történetéhez a kezdetektől 1686-ig* (Hungaria Judaica, 16) (Budapest: MTA Judaisztikai Kutatócsoport – Osiris Kiadó, 2003), pp. 831–851, no. 194

(...) Már jó pár éve, régóta, hétről hétre minden csütörtök éjszaka együtt tanult több mint tíz Tóra-tanuló, egész éjjel, reggelig, az egyik házban. És újabban, vagy 3 éve, összegyűlt közel harminc családfő, és engem választottak, hogy tanuljak velük, és tanultam velük minden szerda éjjel Tórát, Prófétákat és Írásokat,¹ Misnát,² aggádát³ és midrást⁴ egész éjszaka, reggelig, és amikor elérkezett a hajnal, a pirkadat beköszöntének ideje, Zohárt⁵ tanultam (velük), azután mindenki felállt, dalolva, és elénekeltük a “Lelkem kedvese” (*Jedid nefes*) (kezdetű) dalt (*pizmon*), amely a *Saarei Cijjon* (című) könyvben⁶ van kinyomtatva, hangosan és kellemes énekhangon, és azután elmondtuk a rabbik áldását (*kaddis de-rabbanan*),⁷ szintén dallammal (*niggun*).Miképpen a tudósok versengése növeli a tudományt, mások is összegyűltek, völegények és családfők, akik nemrég házasodtak, vagy húszan, és fogadtak maguknak egy tudóst, hogy tanuljon velük. Ők minden hétfő éjjel tanultak, egész éjszaka, reggelig, ugyanolyan rendben, mint ahogyan én szoktam az én társasággal (*havruta*). Ha nem rombolták volna le a várost, ez áthághatatlan törvénné vált volna, mert megfogadtuk, eskük és átkok terhe alatt, hogy nem szüntetjük meg. Ezek szerint tehát minden héten 3 éjszaka tanultak községünkben az egyik gyülekezetben, együtt, egész éjjel. De bűneink miatt, azóta, hogy a Szentély elpusztult, eleve el van rendelve, hogy az igazak házai is elpusztulnak. A

¹ A Tanakh három része.

² Misna: “ismétlés”, “tanulás”, a törvények szóbeli hagyományának foglalata a rabbinikus irodalomban.

³ Aggáda: “elbeszélés”, a Biblia elbeszélő és egyéb irodalmi részeivel foglalkozó magyarázat a rabbinikus irodalomban; a Biblia szövegére épülő, folklorisztikus színezetű, tanító célzatú szövegrészek a Talmudban stb.

⁴ Midrás: “értelmezés”, “magyarázat”, a Biblia könyveit értelmező kommentárok a rabbinikus irodalomban.

⁵ Zohár: “fény”, “A Fény (könyve)”, misztikus középkori (kabbalista) kommentár a Bibliához.

⁶ “Cijjon kapuja”, R. Nátán Nata Hannover könyve (Prag, 1662), amely különböző kabbalista imákat foglal magában, köztük az “éjféli imák” (tikun hacot) szertartási énekeit.

⁷ A Kaddis egyik változata, amelynek végén az imádkozók áldást kérnek a Tóra tanulóira. Szertartás vagy tanulás végén mondják.

Hely kegyelmezzon nekünk, és küldje el az igaz szabadítót, hogy megszabadítson minket minél hamarabb, még a mi napjainkban, úgy legyen, mindörökre, örökkön örökké.